

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญากับบริษัท สันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด และเก็บเกี่ยวผลผลิตสิ้นสุดก่อนเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ อำเภอกงไกรลาส และอำเภอสวรรคโลก ซึ่งเป็นอำเภอที่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการกับบริษัทฯ เกิน 100 รายตามบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการทั้งหมดของบริษัทฯ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 604 ราย และจากนั้นก็ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การเลือกจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากขนาดของกลุ่มประชากร ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้จากการพิจารณาจำนวนกลุ่มประชากรเป้าหมาย (ไพพลีย์, 2541) ซึ่งถ้าประชากรเป็นหลักร้อย ให้ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ของประชากร ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างได้ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนเกษตรกรทั้งหมด (ประชากร)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (25% ของประชากร)
กงไกรลาส	366	91
สวรรคโลก	238	69
รวม	604	160

ขอบเขตในการวิจัย

ประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อใช้ในการหาผลประ โยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ ได้รับการส่งเสริมการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญากับบริษัทฯ ในจังหวัดสุโขทัย โดยแบ่ง แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สมาชิกในครัวเรือน
- แรงงานทั้งหมด

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เกิดขึ้นในการที่เข้าร่วม โครงการฯ

- ต้นทุนคงที่
- ต้นทุนผันแปร
- รายได้จากการขายผลผลิต
- เงินทุน และสินเชื่อที่ได้รับจากบริษัทฯ

ตอนที่ 3 ข้อมูลทางสังคมของเกษตรกรที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการเข้าร่วม โครงการฯ

- การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท สันติภาพเทคคิง จำกัด
- ประสบการณ์ในการเพาะปลูก และประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น
- การเข้ารับการศึกษาอบรมการปลูก ดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวผลผลิตมะเขือม่วงญี่ปุ่น
- การได้รับข่าวสาร ข้อมูล ทางด้านการผลิต การตลาด และแนวทางการส่งเสริมของบริษัทฯ
- แหล่งข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 4 ปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรจากการเข้าร่วม โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญา กับบริษัท สันติภาพเทคคิง จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยแยกเป็น

1.1 ใช้แบบสัมภาษณ์ถามเกษตรกร ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนปีที่ผ่านมา สมาชิกในครัวเรือน แรงงานทั้งหมด ประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา ผู้แนะนำเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงแบบมีพันธสัญญา

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เกิดขึ้นในการที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ รายได้จากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ต้นทุนในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น การเพาะปลูกพืช และรายได้สุทธิอื่นนอกเหนือจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ความพอใจต่อการแบ่งจ่ายเงินค่าผลผลิต เปรียบเทียบรายได้จากการปลูกมะเขือม่วงในโครงการฯ หลังหักค่าใช้จ่ายกับพืชชนิดอื่น เปรียบเทียบปริมาณการกู้เงินก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว หลังเข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทางสังคมของเกษตรกรที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ การติดต่อกับพนักงานส่งเสริมการเกษตรของบริษัทฯ ความพึงพอใจ ในตัวพนักงาน ประสิทธิภาพการปลูกพืช ระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ ความรู้ด้านการเกษตรและการตลาดจากการเข้าร่วมโครงการ การรับรู้มูลค่าข่าวสาร

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น กับบริษัท สันติภาพเทคคิง จำกัด ได้แก่ ปัญหาเรื่องของต้นกล้า การเตรียมแปลงและการปลูก ปัญหาเรื่องการใช้สารเคมี การป้องกันโรคและแมลง การเก็บเกี่ยวผลผลิต การจ่ายเงินค่าผลผลิต ปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรค และด้านอื่น ๆ

โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ จะมีลักษณะเป็นปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question) เพื่อที่จะเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 การประชุมกลุ่มย่อย ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับเกษตรกร โดยจัดประชุมจำนวน 2 ครั้ง ที่ อำเภอองไกรลาส และอำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย มีเกษตรกรเข้าร่วมกลุ่มละประมาณ 50 คน มีประเด็นในการประชุม คือ ปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ความพอใจในการเข้าร่วมโครงการ โดยมีนายปรากฏ สุวรรณสิงห์ เป็นพิธีกร นายเกษม วิทยา เป็นผู้จดบันทึก และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ จำนวน 2 คน เป็นผู้อำนวยความสะดวกและเพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการประชุม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวมข้อมูลจากรายงานเอกสารรายงานการวิจัย สิ่งตีพิมพ์ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัย ซึ่งได้แก่ แนวความคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการทำการเกษตรแบบมีพันธสัญญา จากห้องสมุดต่าง ๆ โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญา บริษัท สันติภาพเทคคิง จำกัด และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยการนำเอาแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อความเที่ยงตรงและครบถ้วนของเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาจัดระเบียบและประเมินผลการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS/for Window) ซึ่งสถิติที่ใช้ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะพื้นฐานทั่วไป และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญาเพื่อหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกษตรกรได้รับ โดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. สรุป อธิบาย วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรจากการ เข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นกับบริษัทฯ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มโดยการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อหาปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน

สถานที่ทำการวิจัย

สถานที่ทำวิจัยได้แก่ อำเภอองไกรลาศ และอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยสัมภาษณ์เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบพันธสัญญาของบริษัทสันติภาพเทรคดิง จำกัด เท่านั้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 10 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 ถึง เดือนสิงหาคม 2545